

Sygn. akt II Ca 835/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Elżbieta Ciesielska**

Sędziowie: **SO Ewa Piątkowska-Bidas**

SO Teresa Strojnowska (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2013 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 28 marca 2013 r., sygn. I C 130/13

oddala apelację i zasądza od Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz M. B. kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 835/13	

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 marca 2013r. sygn. akt IC 130/13 w sprawie z powództwa M. B. przeciwko pozwanemu Towarzystwu (...) S.A. w W. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14 140,19 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 kwietnia 2011r. do dnia zapłaty, w pozostałej części powództwo oddalił. Zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 030,28 zł tytułem kosztów procesu.

W uzasadnieniu sąd wskazał, stan faktyczny między stronami nie był sporny. Powód w dniu 18 grudnia 2003r. kierując samochodem ciężarowym m-ki M. nr rej. (...) spowodował wypadek, w następstwie którego uszkodzeniu uległ oznakowany samochód policji. Znajdujący się w nim funkcjonariusze Policji A. K. i P. S. doznali obrażeń ciała w postaci min. stłuczenia głowy, stłuczenia i skręcenia kręgosłupa szyjnego. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 16

kwietnia 2004r. sygn. akt VIIK 637/03 M. B. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art.177 § 1 kk i wymierzono mu grzywnę. Komenda Powiatowa Policji, w której byli zatrudnieni funkcjonariusze, z tytułu doznanych obrażeń ciała, wypłaciła jednorazowe odszkodowanie w wysokości 2 992,00 zł, na rzecz A. K. i 2 618,00 zł na rzecz P. S.. Ponadto wypłaciła im uposażenie w okresie nie pełnienia służby z powodu niezdolności do pracy w kwocie 5 938,38 zł na rzecz A. K. i 5 583,81 zł na rzecz P. S., łącznie w wysokości 17 132,19 zł..

W dacie zdarzenia, powoda M. B. wiązała z poprzednikiem prawnym pozwanego - (...) S.A., którego majątek i zobowiązania przejął pozwany (fakt bezsporny, przyznany przez pozwanego, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Skarb Państwa- Komenda Powiatowa Policji w O. wystąpił z powództwem przeciwko M. B. o zapłatę kwoty 17 132,19 zł tytułem roszczeń regresowych za wypłacone funkcjonariuszom policji A. K. i P. S. odszkodowanie i uposażenie. Zgłoszony w tej sprawie wniosek M. B. o zawiadomienie towarzystwa ubezpieczeniowego, w którym był ubezpieczony, o toczącym się procesie, został przez sąd oddalony. Sąd Rejonowy w Olkuszu wydał w dniu 21 grudnia 2006r. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym sygn. akt INc 400/06, zasądzający dochodzoną należność. Po rozpoznaniu zarzutów wniesionych przez M. B. od tego nakazu, sąd wyrokiem z dnia 27 czerwca 2007r. sygn. akt IC 57/07 utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty z dnia 21 grudnia 2006r. sygn. akt INc 400/06. Powyższa należność po kilku latach została wyegzekwowana od M. B. .

M. B. powołując się na umowę ubezpieczenia, w piśmie z dnia 18 marca 2011r. wystąpił do poprzednika prawnego pozwanego Towarzystwa (...) o zwrot wyegzekwowanej od niego kwoty. Pozwany odmówił jej zapłaty. W sprawie ICO 1787/11 M. B. wystąpił do Sądu Rejonowego w Kielcach z wnioskiem o zawiązanie do próby ugodowej, do której jednak nie doszło, bowiem Towarzystwo (...) odmówiło zawarcia ugody i zapłaty żądanej kwoty.

Wobec odmowy zapłaty, M. B. wystąpił do Sądu Rejonowego w Kielcach o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) S.A. w W., części kwoty określonej w wyroku Sądu Rejonowego w Olkuszu sygn. akt IC 57 07, tj. kwoty 2 992,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 kwietnia 2011r. Powództwo to zostało uwzględnione wyrokiem z dnia 31 maja 2012r. sygn. akt IC 337/12. Sąd zasądził żądaną kwotę z ustawowymi odsetkami od dnia 24 kwietnia 2011r. w pozostałej części, w zakresie odnoszącym się do daty żądanych odsetek, powództwo oddalił.

Orzeczenie to podlegało kontroli instancyjnej. Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 20 listopada 2012r. sygn. akt IICa 1112/12 oddalił apelację pozwanego Towarzystwa (...).

Dalej sąd wskazał w uzasadnieniu, że wyrok Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 27 czerwca 2007r. sygn. akt IC 57/07, w którym utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty z dnia 21 grudnia 2006r. sygn. akt INc 400/06, w którym zasądzone od M. B. wypłacone funkcjonariuszom Policji A. K. i P. S., zostało wydane w okresie, gdy sądy stosowały uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 21.10.1997r. III CZP 34/97. W myśl tej uchwały, jeżeli wypadek funkcjonariusza Policji pozostający w związku z pełnieniem służby, był jednocześnie wypadkiem komunikacyjnym, to Skarbowi Państwa, który wypłacił takiemu funkcjonariuszowi odszkodowanie na podstawie art.10 ustawy z dnia 16.12.1972r. o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej (Dz.U.Nr 53, poz.345 ze zm.) oraz uposażenie należne w razie choroby na podstawie art.121 ust.1 ustawy z dnia 6.04.1990r. o Policji (Dz.U.Nr 30, poz.179 ze zm.), przysługuje od sprawcy wypadku roszczenie o zwrot równowartości wypłaconych świadczeń. Sąd Rejonowy w Olkuszu w sprawie IC 57/07 uznał odpowiedzialność M. B. wobec Skarbu Państwa, Orzeczenie Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 27 czerwca 2007r. sygn. akt IC 57/07 oraz Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 31 maja 2012r. sygn. akt IC 337/12 są prawomocne. A to oznacza, że sąd rozpoznając obecnie niniejszą sprawę nie może dokonać odmiennych ustaleń odnośnie do kwestii odpowiedzialności sprawcy szkody. Skoro w dacie zdarzenia M. B., sprawca szkody, miał zawartą z poprzednikiem prawnym pozwanego, ważną umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego, to nie ma podstaw do uznania, że nie przysługuje mu wobec pozwanego roszczenie z tytułu odpowiedzialności gwarancyjnej tego podmiotu.

Jak wynika z przepisu art.34 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 16.07.2003r.), z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są

obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

W niniejszej sprawie kwota dochodzona w pozwie została wypłacona funkcjonariuszom policji za szkodę będącą następstwem uszkodzenia ciała.

W świetle tych okoliczności sąd I instancji uznał, że roszczenie powoda M. B. jest uzasadnione i podlegało uwzględnieniu w kwocie 14 140,19 zł, stanowiącej należność główną zasądzoną od M. B. przez Sąd Rejonowy w Olkuszu w sprawie IC 57/07 – w wysokości 17 132,19 zł, pomniejszoną o zasądzoną już od pozwanego na rzecz powoda przez Sąd Rejonowy w Kielcach w sprawie IC 337/12 kwotę w wysokości 2 992,00 zł (17 132,19 zł – 2 992,00 zł = 14 140,19 zł). W pozostałej części sąd oddalił powództwo, bowiem kwota ponad tę wysokość nie stanowiła naprawienia szkody spowodowanej ruchem pojazdu, a za to tylko pozwany ponosi odpowiedzialność gwarancyjną.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany, który zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego, a zwłaszcza art.34 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.Nr 124, poz. 1152 ze zm.) poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że powodowi w oparciu o ten przepis przysługuje roszczenie wobec pozwanego o zwrot wypłaconego przez powoda na rzecz Skarbu Państwa – Komendy Powiatowej Policji w O. odszkodowania odpowiadającego wysokości wypłaconych funkcjonariuszom uposażeń w okresie nie pełnienia służby oraz jednorazowych odszkodowań, że posiadacz lub kierujący pojazdem jest zobowiązany do odszkodowania na rzecz Skarbu Państwa - Komendy Powiatowej Policji w O. wysokości wypłaconych odszkodowań, gdy wypadek powodujący szkodę był jednocześnie wypadkiem na służbie funkcjonariuszy Policji. Wreszcie, że wypłacone funkcjonariuszom świadczenia obejmujące uposażenie w okresie nie pełnienia służby z powodu zwolnień lekarskich oraz jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku drogowego, będącego jednocześnie wypadkiem na służbie funkcjonariusza Policji, stanowią szkodę doznaną przez Skarb Państwa – Komendę Powiatową Policji, którą winien naprawić posiadacz pojazdu lub kierujący pojazdem, który spowodował wypadek drogowy,

- naruszenie art.441 § 1 kc poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że ma on zastosowanie w sytuacji, gdy pozwany ponosi odpowiedzialność gwarancyjną za działania ubezpieczonego, w następstwie których została wyrządzona szkoda, a nie odpowiedzialność odszkodowawczą za własne działania będące źródłem szkody.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o oddalenie apelacji pozwanego jako bezzasadnej, zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych. Wskazał, że sąd prawidłowo przyjął, iż roszczenie powoda było objęte ochroną ubezpieczeniową w ramach obowiązkowego ubezpieczenia OC. Obowiązek powoda pokrycia kwot wypłaconych przez Skarb Państwa – Komendę Powiatową Policji 2 funkcjonariuszom Policji: A. K.i P. S., mających związek z wypadkiem spowodowanym przez powoda, został stwierdzony prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Olkuszu sygn.. akt IC 57/07, zgodnie z obowiązującym wówczas prawem i praktyką sądową ukształtowaną uchwałą składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1997r. III CZP. Zasądzona w sprawie należność została od powoda wyegzekwowana w całości w 2008r., a zatem przed zmianą stanowiska i orzecznictwa Sądu Najwyższego

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Odpowiedzialność M. B. jako sprawcy wypadku w dniu 18 grudnia 2003r. jest bezsporna, stwierdzona prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 16 kwietnia 2004r. sygn. akt VIIK 637/03. Krąg osób poszkodowanych wskutek kolizji oraz zakres i rodzaj doznanych przez nich uszkodzeń, również znany i bezsporny. Podobnie jak

posiadanie przez sprawcę wypadku ważnej policy z poprzednikiem prawnym pozwanego tj. (...) S.A. w W.. Pozwany nie kwestionował swojej legitymacji biernej w niniejszym procesie. Kolejną niesporną okolicznością jest fakt wypłacenia poszkodowanym 2 funkcjonariuszom Policji kwot z tytułu jednorazowego odszkodowania oraz uposażenia za okres nie pełnienia służby wskutek przebywania na zwolnieniu lekarskim oraz zwrot tych kwot przez M. B. Komendzie Powiatowej Policji w O. zgodnie z treścią wyroku Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 27 czerwca 2007r. sygn. akt IC 57/07.

Ten prawomocny wyrok, w myśl art.365 kpc, niezależnie od jego merytorycznej prawidłowości wiąże nie tylko sąd, który go wydał, ale również inne sądy i inne organy państwowe, administracji publicznej, a wypadkach przewidzianych w ustawie, także inne osoby. Pozwany ani jego poprzednik prawny nie byli stroną w procesie toczącym się przed Sądem Rejonowym w Olkuszu w sprawie IC 57/07 i może zgłaszać zarzuty, jakie przysługiwałyby samemu M. B., pozwanemu w sprawie IC 57/07, to jednak sąd nie podziela zarzutu, jakoby Skarb Państwa – Komenda Powiatowa Policji w O. nie miał podstaw prawnych do dochodzenia od M. B., jako sprawcy wypadku, wypłaconych poszkodowanym funkcjonariuszom należności. Możliwość taka, była przyjmowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w drodze analogii do art.441 § 3 kc, wystąpienia przez Skarb Państwa do sprawcy szkody z roszczeniem regresowym z tytułu wypłaty świadczeń wskazanych w powołanej ustawie o Policji z1997r. (por. wyrok SN z 28.06.1977r. I CR 185/77, uchwała SN z 21.10.1997r. III CZP 34/97, uchwała SN z 27.03.2008r. III CZP 13/08, wyrok SN z 4.04.2008r. I CSK 456/07). Na potwierdzenie tak ugruntowanego stanowiska w orzecznictwie wskazuje też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 8 października 2010r. III CZP 35/10, na którą powołuje się skarżący w apelacji. Sąd Okręgowy pogląd ten podziela.

Przywołana przez pozwanego uchwała dotyczy możliwości dochodzenia przez Skarb Państwa zwrotu uposażenia jakie zostało wypłacone na podstawie art.121 ust.1 powołanej ustawy o Policji. Świadczenie z tytułu jednorazowego odszkodowania za uszczerbek na zdrowiu i z tytułu wypłaconego uposażenia, są od siebie niezależne i ich wypłata następuje na podstawie odrębnych aktów prawnych.

Nie jest uzasadniony zarzut naruszenia przepisu art.34 powołanej ustawy z dnia 22 maja 2003r. „o ubezpieczenia obowiązkowych i...”, zgodnie z tym przepisem z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz pojazdu lub kierujący są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Wobec takiego poszkodowanego posiadacz pojazdu ponosi odpowiedzialność z tytułu własnego czynu niedozwolonego, zaś zakład ubezpieczeń z tytułu łączącej go ze sprawcą szkody, umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Odpowiedzialność sprawcy szkody i ubezpieczyciela oparta jest na różnych podstawach.

Nie jest również uzasadniony zarzut naruszenia art.441 § 1 kc przez przyjęcie, że ma on zastosowanie w sytuacji, gdy pozwany ponosi odpowiedzialność gwarancyjną za działania ubezpieczonego, które wyrządziły szkodę, a nie odpowiedzialność odszkodowawczą za własne działania, będące źródłem szkody. Kwota zasądzona w zaskarżonym wyroku pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowym ze szkodą spowodowaną przez ubezpieczonego od odpowiedzialności cywilnej M. B.. Skoro powód naprawił szkodę, którą wyrządził ruchem pojazdu mechanicznego, zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 27 czerwca 2007r. sygn. akt IC 57/07, to przysługuje mu poprzez analogiczne zastosowanie art.441 § 3 kc roszczenie do pozwanego o zwrot tej kwoty, ponieważ szkoda ta objęta jest zakresem art. 34 powołanej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art.385 kpc oddalił apelację pozwanego jako nieuzasadnioną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art.108 kpc i § 12 ust.1 pkt 1, § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.Nr 163, poz.1349 ze zm.).

SSO Teresa Strojnowska SSO Elżbieta Ciesielska SSO Ewa Piątkowska-Bidas

Zarządzenie:

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć

- pełn. pow. r. pr. A. W.,

- pełn. pozw. r. pr. L. A.